

ЗАҢ КЕҢЕСТЕРІ

N&P Назханов
және Серіктестері

СҰРАҚ №106:

Жаяу жүргіншіні қағып кету үшін қандай жаза қарастырылған?

ЖАУАП:

Жаяу жүргіншіні қағып кету үшін жаза денсаулыққа келтірілген зиянның ауырлығына және жол қозғалысы ережелерін бұзуға байланысты болады. Егер жәбірленуші тірі қалған жағдайда, ҚК 345-бабына сәйкес, жүргізушінің ережелерді бұзып, абайсызда орташа ауырлықтағы зиян келтіруі айыппұлмен, түзеу жұмыстарымен, қоғамдық жұмыстармен, қамауға алумен немесе екі жылға дейінгі мерзімге құқықтан айырумен жазаланады. Егер зиян ауыр болса, жаза — айыппұл, түзеу жұмыстары, қоғамдық жұмыстар, бостандығын шектеу немесе үш жылға дейінгі мерзімге құқықтан айырып, екі жылға дейін бас бостандығынан айыру.

СҰРАҚ №107:

Мен өзімді әділ сот төрелігіне қатысуға жол бермейтін діни көзқарастарыма байланысты алқабилер тізімінен алып тастауды сұрай аламын ба?

ЖАУАП:

Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінің 640-бабының 3-бөлігінің 3-тармағына сәйкес, төрағалық етуші судья алқабилер міндеттерін орындаудан ауызша немесе жазбаша өтініш негізінде босата алады:

- діни көзқарастарына байланысты әділ сот төрелігіне қатысу мүмкін емес деп санайтын адамдарды;

Төрағалық етуші судья кез келген алқаби кандидатурасын міндеттерін орындаудан босатады, егер бұл адамның объективтілігіне заңсыз ықпал ету, оның тарапынан алдын ала қалыптасқан пікірдің болуы, істің мән-жайын процессуалдық емес көздерден білуі немесе алқаби ретінде қатысқан жағдайда ықтимал объективті еместікті көрсететін басқа да себептерге байланысты негізді күмән туындаса.

Осыған орай, сіз тиісті өтінішпен судьяға ауызша немесе жазбаша түрде жүгіне аласыз.

СҰРАҚ №108:

Қылмыстық іс қозғау туралы өтініште (тонау) мен асығыс түрде шығынның бір сомасын көрсеттім. Кейін шын мәніндегі шығынның құны өтініште көрсетілгеннен 5 есе жоғары екенін білдім. Шығынның басқа сомасын тану туралы талап арыз бермекші болдым, бірақ судья мұндай арыздарды сот процесіне дейін, сотқа дейінгі тергеу барысында беру керектігін айтып, қабылдамады. Жаңа соманы қалай бекітуге болады?

СҰРАҚ №109:

366-баптың 1-бөлігі бойынша айып тағылып отыр – 80 000 теңге көлемінде пара алу. Қандай жаза көзделген? Адам шын мәнінде маған қарызын қайтарды, бірақ мұны пайдаланып «қылмыс ұйымдастырмақ» болды. Қарыздың куәгері бар, бапты қайта саралау мүмкін бе?

ЖАУАП:

ҚР ҚК 366-бабының 1-бөлігі бойынша санкция 20 еселенгеннен 50 еселенгенге дейінгі пара сомасында айыппұл салуды немесе бес жылға дейін бас бостандығынан айыруды, мүлкін тәркілеп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыруды көздейді.

Қайта саралау мүмкіндігі туралы сұраққа жауап беру үшін сіздің қандай лауазым атқарғаныңызды анықтау қажет, өйткені ҚК 366-бабының 1-бөлігінің диспозициясында осы сыбайлас жемқорлық қылмысының арнайы субъектілері көрсетілген: мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлға немесе оған теңестірілген тұлға, жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын тұлға, сондай-ақ шетел мемлекетінің немесе халықаралық ұйымның лауазымды тұлғасы.

Егер сіз жоғарыда аталған арнайы субъектілер санатына жатсаңыз, мысалы, ҚК 253-бабына (коммерциялық пара) қайта саралау мүмкін емес.

Сонымен қатар, сіздің пара алғаныңыздың дәлелденуіне қатысты мәселені істегі қорғаушыңыз мұқият қарастыруы қажет. Сіз сілтеме жасаған жағдайлар сотта толық көлемде зерттелуі тиіс. Сіздің және пара берушінің арасындағы хат-хабардың бар-жоғын, жасырын тергеу әрекеттерінің нәтижелерін қарау хаттамасының бар-жоғын анықтау қажет. Тұлғаны жеке тінту, ұсталған орынды тінту хаттамаларын, пара берушіге ақшаны табыстау хаттамасын, сондай-ақ осы тергеу әрекеттерінің бейнежазбаларын мұқият зерделеу қажет. Мүмкін, пара берушінің әрекеттерінде парақорлыққа арандату белгілері бар шығар.

СҰРАҚ №110:

Мен АО Forte Bank-ке өз атымнан "басшымның өтінішімен" оның қажеттіліктері үшін қарыз алдым, жұмыстан шығару қаупімен. Бір жыл бойы ол әр ай сайын банктен қарызды төлеп отырды, бірақ қаңтарда кенеттен жұмыстан шығарылып, соның салдарынан төлемдер тоқтап қалды. Банктен қарызды дереу өтеу туралы қоңыраулар мен хаттар келіп түсе бастады. Ол төлеуден бас тартпайды, бірақ уақытша қиын материалдық жағдайымен сілтеме жасайды, себебі оның мен сияқты 25 адам бар екенін айтады, мен олардың көпшілігін шын мәнінде білемін. Бұған дейін менің банктер алдындағы беделім мінсіз болды, тіпті алтын сертификатым да бар. Осы жағдайда не істеу керектігін, қандай шаралар қабылдау керектігін айтып берсеңіз?

ЖАУАП:

Құқықтық тұрғыдан алғанда, кредиттік шартты сіз банкпен жеке түрде жасадыңыз, және онда ақшаның үшінші тұлғаға арналғаны туралы ешқандай көрсетілім жоқ. Ақшаны бұрынғы басшыңызға қарызға бергенде, сіз банк алдындағы міндеттемелеріңізді сақтайсыз. Егер қолхат болмаса, дәлел ретінде хат-хабарлар немесе оның есепшотына ақша аударымдары болуы мүмкін.

Басшымен бірге басқа қарыз алушылармен бірге полицияға өтініш беріп, оны алаяқтық үшін жауапкершілікке тартуды ұсыну ұсынылады. Қарыздың жартылай төленуі алаяқтық әрекеттерді жасыру әрекеті болуы мүмкін.

29.06.2017 жылғы Жоғарғы Соттың №6 Нормативтік қаулысындағы 10, 11 тармақтарға сәйкес, алаяқтық азаматтық-құқықтық қатынастардан қасақана алдау арқылы мүлікті ұрлау мақсатында жүзеге асырылады, бұл әрекет ақшаны алу сәтінде немесе одан бұрын жасалады. Қасақаналықты орындаушының міндеттемелерін орындау мүмкіндігінің болмауы, жалған құжаттарды пайдалану немесе ақпаратты жасыру арқылы дәлелдеуге болады.

Алдын ала тергеу барысында басшыңыз ақшаны қандай мақсатта алғанын және қарызды қайтару мүмкіндігі болды ма, соны анықтау маңызды.